

Suomen Akatemian haku ja avoin julkaiseminen

Kaisa Kulkki

Avoimen tieteen palvelut

Tampereen yliopiston kirjasto

3.9.2020

Suomen Akatemia edellyttää avoimuutta

- SA edellyttää avoimuutta ensisijaisesti **vertaisarvioiduilta** artikkeleilta mutta kannustaa julkaisemaan vertaisarvioimattomatkin julkaisut avoimesti.
- Julkaisut voi avata kultaisen, vihreän tai hybridi-mallin mukaisesti. Mahdolliset maksut voi sisällyttää hankkeen tutkimuskuluihin.
- Julkaisusuunnitelma on osa tutkimussuunnitelmaa ja se kertoo, kuinka avoimuus on tarkoitus toteuttaa
- Tutustu vaatimusten yksityiskohtiin: https://www.aka.fi/avoin_tiede

Avoimen julkaisemisen tavat

Kultainen Open Access (Full OA)

- Artikkelit julkaistaan OA-lehdessä, jossa kaikki artikkelit ovat avoimesti saatavilla
- Mahdollista myös kokoomateosartikkeleilla ja monografioilla
- Huomaa: julkaisemisesta voidaan periä kirjoittajamaksu (article processing charge APC, book processing charge BPC)
- APC 0 - 5000 e, BPC 5000 - 15000 e

Hybridi Open Access

- Tilausmaksullinen lehti tarjoaa kirjoittajalle mahdollisuuden julkaista artikkelinsa avoimesti kirjoittajamaksua vastaan
- Mahdollista myös kokoomateosartikkeleilla
- APC x - 5000 e, BPC 5000 - 15000 e
- SA tukee [Plan S -tavoitteita](#)
  - Hybridi OA on välivaihe ennen julkaisukanavan täyttämistä avoimuutta
  - Muutoksen täysin avoimeksi kanavaksi tapahduttava tietyssä ajassa
  - SA valmistelee tavoitteiden huomioimista tulevissa hauissa
→ Plan S -tavoitteet eivät koske nyt avautuvia rahoitushakujia

Avoimen julkaisemisen tavat

Vihreä Open Access, rinnakkaistallentaminen

- Artikkelit tallennetaan julkaisuarkistoon sen jälkeen, kun se on julkaistu tilausmaksullisessa lehdessä
- Myös OA-lehdissä julkaistut artikkelit kannattaa rinnakkaistallentaa
- Huomaa SA:n ehdot
  - Julkaisuviive (embargo): korkeintaan 6 kk, humanistisilla ja yhteiskuntatieteellisillä aloilla korkeintaan 12 kk
  - Rinnakkaistallennettava versio vertaisarvioinnin läpikäynyt accepted manuscript (post-print) tai kustantajan versio
  - Myös preprint-version rinnakkaistallentaminen täyttää vaatimuksen
- Kustantajien käytäntöjä
  - Sherpa/Romeossa: <https://v2.sherpa.ac.uk/romeo/>
  - OA-oppaassamme: <https://libguides.tuni.fi/avoinjulkaiseminen/tekijanoikeus>

Julkaisusuunnitelma

- Miten aiot täyttää avoimen julkaisemisen vaatimukset?
  - Julkaisetko OA-lehdissä, hybridi-lehdissä vai rinnakkaistallennatko vertaisarvioitua julkaisut?
  - Huomioi myös vertaisarvioitua konferenssijulkaisut ja kokoomateosartikkelit
- Minne rinnakkaistallennat?
  - Yliopiston julkaisuarkisto Trepo
  - Tarkasta kustantajan ohjeet versiosta ja julkaisuviiveestä
  - Pyri rinnakkaistallentamaan accepted manuscript (post-print) tai kustantajan versio; preprint-versio kun julkaisuviive ylittää SA:n suosituksen (6 kk /12 kk)

Julkaisusuunnitelma: jatkoa

- Aiotko julkaista Gold OA - tai hybridi OA -kanavassa?
  - Tarkasta, voitko hyödyntää kirjoittajamaksujen alennuksia
  - Maksaako avoin julkaiseminen?
  - Sisällytä mahdolliset kirjoittajamaksut rahoitushakemuksen budjettiin
- Huomioi myös SA:n suositus vertaisarvioimattomien julkaisujen avoimuudesta

Alennuksia kirjoittajamaksuihin (esim.)

Kustantaja	Alennus
BioMed Central (Springer)	15 % lehden kirjoittajamaksusta
Elsevier	50 % lehden kirjoittajamaksusta
MDPI	10 % lehden kirjoittajamaksusta
Royal Society of Chemistry	Ei kirjoittajamaksua
Springer Nature (ei sis. Nature-lehtiä)	Ei kirjoittajamaksua
Taylor & Francis	Ei kirjoittajamaksua
Wiley	Ei kirjoittajamaksua (rajattu määräraha 2020)

Kaikki alennukset ja ohjeet: <https://libguides.tuni.fi/avoinjulkaiseminen/alennukset>
HUOM! Vastuullisen kirjoittajan affiliaation oltava Tampereen yliopisto, TAMK tai Tays

Muistilista alennusten hyödyntämiseen

1. Tarkista tarjolla olevat [edut ja alennukset](#) APC-maksuihin tai kuuluuko jo valitsemasi lehti edun piiriin
2. Tutustu huolellisesti edun ehtoihin ja submittointiohjeisiin
3. Huomioi etuun vaikuttavat asiat
  - a) Vastuukirjoittajan affiliaatio (TAU, Tays tai TAMK)
  - b) Artikkelin tyyppi
  - c) Käytä tuni.fi-sähköpostiosoitetta
  - d) Pyydä tarvittaessa alennuskoodi (oa@tuni.fi)
4. Tutustu [Creative Commons -lisensseihin](#)
5. Varmista ajoissa rahoitus APC-maksulle (apurahatutkijat: kts. <https://libguides.tuni.fi/apc-tukirahoitus>)
6. Edun hyödyntäminen jälkikäteen on yleensä mahdotonta

Kirjasto tukenasi SA:n haun aikana

Julkaisusuunnitelmien kommentointi, julkaisukanavan valinta, rinnakkaistallennus, kirjoittajamaksut jne.

oa@tuni.fi

Avoimen julkaisemisen opas

<https://libguides.tuni.fi/avoinjulkaiseminen>

Julkaisuluetteloon liittyvät kysymykset

cris.tau@tuni.fi